

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0107305 ครอบครัวในมิติประวัติศาสตร์
(Family in Historical Perspectives)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประวัติศาสตร์
สาขาวิชาสังคมศาสตร์
หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0107305 ครอบครัวในมิติประวัติศาสตร์

3(2-2-5)

Family in Historical Perspectives

บูรพาวิชา : -

ควบคู่ : -

วิเคราะห์ครอบครัวในมิติประวัติศาสตร์ ความหมาย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว การประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาคนและสังคม

Analysis of family in historical perspectives; definitions and concepts of family; application of body of knowledge to human and social development

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

ศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตรประวัติศาสตร์

- ศึกษาทั่วไป
- วิชาเฉพาะ
- วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน (ถ้ามี)
- วิชาเอก
- วิชาเอกบังคับ
- วิชาเอกเลือก
- วิชาโท
- วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (ถ้ามี)

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ. ดร.พรชัย นาคสีทอง

อาจารย์ผู้สอนรายวิชา ผศ. ดร.พรชัย นาคสีทอง

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2567/ภาคการศึกษาปลาย /นิสิตชั้นปี 2

5. สถานที่เรียน

วันอังคาร เวลา 13.00 – 17.10 น. ห้อง 17410

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 14 ตุลาคม 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

CLO1 เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์

CLO2 เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์เนื้อหาวิชาในการทำความเข้าใจต่อโลกทัศน์วิถีชีวิต ค่านิยมของผู้คน และสังคมได้อย่างเข้าใจและเท่าทัน

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์และบูรณาการเนื้อหาในรายวิชาเข้ากับการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ของหลักสูตร และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันในแง่การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนรู้จักคิด วิเคราะห์ และรับผิดชอบในการเข้าใจปัญหาสังคมได้

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30(2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30(2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 75 (5x 15 สัปดาห์)

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

8 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ทุกวันศุกร์ เวลา 09.00 – 16.00 น. ณ ห้อง 13526

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	<ul style="list-style-type: none"> - แนะนำรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เอกสารตำราเรียน - ข้อตกลงในการเรียนและการประเมินผลการเรียน - แนะนำหลักการสืบค้นในระบบสารสนเทศ และหลักเกณฑ์ รูปแบบการอ้างอิงตามหลักวิชาการ - นิสิตทดลองการสืบค้นเอกสาร 	2	2	<p>กิจกรรมการเรียน การสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -แนะนำรายวิชา และอธิบายวิธีการดำเนินการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลพร้อมทั้งข้อตกลงต่าง ๆ ใน การเรียน <p>สื่อที่ใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> -มคอ.3 - powerpoint 	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง
2 – 5	<ul style="list-style-type: none"> -แนวคิด/หลักการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์ -ประวัติศาสตร์ครอบครัวกับการทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่น (เน้นกรณีภาคใต้) 	8	8	<p>กิจกรรมการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย -ศึกษางานวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามที่ได้รับมอบหมาย -อภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน <p>สื่อที่ใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - powerpoint - งานนิพนธ์ที่มอบหมายให้ นิสิตศึกษา 	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง
6 – 8	<p>อบรมเชิงปฏิบัติการระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ กับการเก็บข้อมูลภาคสนาม (กรณี การศึกษาประวัติศาสตร์ครอบครัว) และการใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยมีอาจารย์ผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำทางวิชาการ</p>	6	6	<p>กิจกรรมการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - ศึกษางานวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามที่ได้รับมอบหมาย - อภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน 	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				<ul style="list-style-type: none"> - ลงพื้นที่/ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - powerpoint - งานนิพนธ์ที่มอบหมาย ให้นักศึกษา - ภาคสนาม 	
9 – 10	ประเด็นสำคัญและความสนใจของนิสิต เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัว (กรณีศึกษาเป็นรายกลุ่ม)	4	4	กิจกรรมการเรียน <ul style="list-style-type: none"> - อภิปราย แลกเปลี่ยนในชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - ลงพื้นที่ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - เอกสารและข้อมูลหมวด 6 - ภาคสนาม/ ลงพื้นที่/แหล่งข้อมูล โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง
11-13	การฝึกปฏิบัติภาคสนามเพื่อศึกษา ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ ครอบครัว ผ่านการจัดทำโครงการวิจัย โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้	6	6	กิจกรรมการเรียน <ul style="list-style-type: none"> - อภิปราย แลกเปลี่ยนในชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - ลงพื้นที่ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - เอกสารและข้อมูลหมวด 6 - ภาคสนาม/ ลงพื้นที่/แหล่งข้อมูล 	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				โดยใช้ชุมชนเป็น ฐาน	
14-15	นิสิตเสนอผลการศึกษาค้นคว้าชิ้นงาน (ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ ครอบครัว/โครงการวิจัยโดยใช้ชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้) และเสวนาแลกเปลี่ยน ต่อประเด็นดังกล่าว	4	4	กิจกรรมการเรียน - ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง - นำเสนอผล การศึกษา ค้นคว้า - อภิปราย แลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน - ร่วมกันให้ ข้อเสนอแนะ สื่อที่ใช้ - ผลการศึกษาค้นคว้าของนิสิต	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทองและ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากภายนอก
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค

- 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
1	แนวคิด/หลักการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และ พฤติกรรมในชั้นเรียน และ การสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมในชั้นเรียน	2 - 3	10
2	ประวัติศาสตร์ครอบครัวกับการทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และชุมชนท้องถิ่น (เน้นกรณีภาคใต้)	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และ พฤติกรรมในชั้นเรียน และ การสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมในชั้นเรียน รวมถึงกิจกรรม ภาคสนาม	4 - 5	20
3	ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ กับการเก็บ ข้อมูลภาคสนาม (กรณีการศึกษา ประวัติศาสตร์ครอบครัว) และการใช้ชุมชนเป็นฐาน	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และ พฤติกรรมในชั้นเรียน และ การสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมในชั้นเรียน รวมถึงกิจกรรม ภาคสนาม	6 - 8	10
4	ประเด็นสำคัญและความสนใจของนิสิต เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัว/	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การ	9 - 15	40

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
	โครงการวิจัยโดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ (กรณีศึกษาเป็นรายกลุ่ม)	วิเคราะห์ และ พฤติกรรมในชั้นเรียน และ การสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมในชั้นเรียน รวมถึงกิจกรรม ภาคสนาม		
5	สอบประมวลความรู้	ทดสอบปลายภาค	16 – 17	20
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
 อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

จิราภรณ์ สถาปนาวรรณนะ. (2556) “ประวัติศาสตร์ครอบครัวสามัญชนไทย” ใน ความเป็นครอบครัวและ
ชุมชนในสังคมไทย. รวมบทความในโอกาส ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา อายุ 72 ปี
กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.

ชาติชาย มุกสง. (2549). “บททดลองนำเสนอว่าด้วยประวัติชีวิตครอบครัว : คนเล็กๆ กับวิธีการศึกษาแนวจุล
ประวัติศาสตร์ (Microhistory)” การประชุมวิชาการระดับชาติ เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทยครั้งที่ 3 ณ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 16 – 17 พฤศจิกายน 2549.

ชาติชาย มุกสง. (๒๕๕๓ – ๒๕๕๔). “ประวัติศาสตร์ที่หายไป : คนเล็กๆ ที่ถูกลืมกับวิธีการศึกษาแนวจุล
ประวัติศาสตร์ (Microhistory)” ในวารสารประวัติศาสตร์ : ๔๘ – ๗๕.

ภาคิน นิมมานนรวงศ์. (2558). ประวัติศาสตร์เด็กและวัยเด็กช่วงต้นรัตนโกสินทร์ถึงการปฏิรูปการปกครอง
สมัยรัชกาลที่ 5 วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.. ประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงศ์. (2543). ครอบครัวและเครือญาติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคาแหง.
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2558). ประวัติศาสตร์รัฐไทยและสังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชีวิตสามัญชน ความทรงจำและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2567). พลวัตทางอุดมการณ์ของชนชั้นกลางไทยในคืนวันที่ผันแปร. กทม. ; สกว.
- สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์. (2566). เป็นเงินเพราะรัฐสี : ประวัติศาสตร์เสื้อผืนหมอนใบที่เพิ่งสร้าง. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สุรเชษฐ์ สุขลาภกิจ. (2556). “ผ้าเดียวเมียเดียว” ในสังคมไทยสมัยใหม่จากทศวรรษ 2410 ถึงทศวรรษ 2480. วิทยานิพนธ์ (อ.ม. ประวัติศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาคม เดชทองคำ. (2544). ผูกโยด : วิถีและพลังของการผูกเกลอ ผูกคอง และขนบนิยมอุปถัมภ์ของผู้คนสามจังหวัดชายขอบรอบทะเลสาบสงขลา. นครศรีธรรมราช : สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- เกิดที่ป่ายอม. (2553). ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พันเอกนายแพทย์เอื้อง คชภักดี ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา วันจันทร์ 15 กุมภาพันธ์ 2553. (ม.ป.ท.) : (ม.ป.พ.).
- เกรก เจ. เรมโนลด์ส. (2550). เจ้าสัว ขุนศึก ศักดินา ปัญญาชน และคนสามัญ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- จ่านงค์ แรกพินิจ. (2552, เมษายน – กันยายน 2552). “แซร์แรงงาน : ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชาวบ้านภาคใต้” ใน วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 4(1) : 60 – 77.
- จุนาร์ตน์ ดำรงวิถีธรรม. (2552). การซ่อมสร้างประวัติศาสตร์และความทรงจำหลอน : การศึกษากิจกรรมจากความทรงจำกรณี “ถังแดง” ในชุมชนลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม. การพัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนิดา พรหมพยัคฆ์ และ ณีฐพงษ์ สกุลเสียว (บรรณาธิการ). (2563). วิธีวิทยาในการศึกษาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศยาม.
- ชานันท์ ยอดหงส์. (2556). "นายโน" สมัยรัชกาลที่ 6. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2545). “ประวัติศาสตร์ครอบครัวตะวันตก : ประวัติศาสตร์ ‘คนใช้’ และการ ‘ใช้คน’” ใน รัฐศาสตร์สาร. 23(3) : 1 – 49.
- บุญทริกา พวงคำ. (2567). นารีวิปลาศ: ตัวตนผู้หญิง (ประหลาด) ในรัฐจิตเวชสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2561). อัตลักษณ์เอกสาร วงศาวิทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย. เชียงใหม่ : ศูนย์บริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรชัย นาคสีทอง. (2567). ชาติเมื่อวายุชนม์ อุดมการณ์รัฐไทยในอนุสรณ์ผู้ดับสูญ. กรุงเทพฯ : มติชน.
- พรพีไล เลิศวิชา. (2532). คีรีวง จากไพร่หนีนายถึงธนาคารแห่งขุนเขา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.

วารสารเรื่องศรี. (2566, ก.ค. - ธ.ค.). “อุบลวัฒน์ : ผู้หญิงในประวัติศาสตร์เปลี่ยนผ่านของยุคสมัย” ในวารสารประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์. 10(2) : 1 – 34.

สัญญา ศรีคทอง. (2546). การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของชุมชนสทิงหม้อ ตำบลสทิงหม้อ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ตั้งแต่สมัยเรือเมล์ถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2465-2546). วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.) ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544). โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา. กทม. ; สกว.

หม่าก้อย ทง. (2559). วัฒนธรรมกวางซีกับการสร้างเครือข่ายทางสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนฮากกาในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อดิสร ศักดิ์สูง และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องวิถีและพลังของชุมชนในอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง : การศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อนุสรณ์ อุณโน. (2560). “เกิดมาหนึ่งชาติต้องกราบพระธาตุเมืองนคร” คนใต้ ศีลธรรมและการเมือง. เชียงใหม่ : ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2548). ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน : ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สกว.

*ในแต่ละหัวข้อจะแจ้งรายชื่อหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมตามแต่ละหัวข้อ